

ממעגל למנדלה

מטרות:

- חשיבות הארעיות בחיינו
- לימוד מושג חדש והתנסות חוויתית
- היכרות השימוש במנדלה במגוון תרבויות
- שיתוף פעולה בין חברי הצוות

חומרים:

- דוגמאות של מנדלות - לצביעה וצבועות
- תמונות של מנדלות מהעולם

מהלך הפעילות :

1. הסבר מהי מנדלה. איפה השתמשו בה והיכן משתמשים בה בימנו. איזה מסר מעבירים דרכה. (בנספח)
2. חלוקת המשתתפים לקבוצות, באמצעות חלקי פאזל שמשלימים לציור של מנדלה (בנספח).
מס' אפשרויות אחרות לקבוצות:
 1. לפי קבוצות האם
 2. לפי שכבות גיל
3. כל קבוצה ממנה נציג שיהיה המוביל. המוביל לא משתתף ביצירת המנדלה אלא משקיף מהצד (ניתן לבקש שבכל יצירת מנדלה יהיו מובילים אחרים. בקבוצות צעירות, אפשר שהמוביל יהיה אחד מאנשי הצוות שמלווים את הקבוצה).
תחומי האחריות של המוביל:
 1. לוודא שכולם לוקחים חלק ביצירה, לעודד ילדים שעומדים מהצד.
 2. לעזור בהכוונת המסר אותו רוצים להעביר דרך המנדלה שיוצרים
 3. להציג את המנדלה ואת המסר

4. **מנדלה אנושית** - יצירת מנדלה אנושית מחברי הקבוצה.
המוביל הקבוצתי מקבל את ההנחיה לקבוצה:

מנדלה אנושית

**עליכם ליצור מנדלה אנושית מחברי הקבוצה.
המנדלה צריכה להעביר מסר כלשהו עליו תחליטו ביניכם.
בהצלחה!**

הנחייה למוביל:

עליך להתבונן, לעזור, לתמוך, לעודד, לכוון.
רצוי שכל חברי הקבוצה יקחו חלק ביצירה.
עם סיום הזמן שהוקצב, הקבוצה תדגים את המנדלה שלה תוך
הסבר של המוביל מה המסר ואיך הוא מועבר במנדלה זו.

דוגמא למנדלה אנושית:

5. **מנדלה מן הטבע** – יצירת מנדלה מחומרים המצויים בטבע שבסביבה.
המוביל הקבוצתי מקבל את ההנחיה לקבוצה וכן דוגמא של מנדלה בסיסית פשוטה, אותה צריכה ליצור מחומרים טבעיים המצויים בסביבה:

מנדלה מן הטבע

הפעם.... עליכם ליצור מנדלה מחומרים המצויים בטבע שסביבכם.
המנדלה צריכה להעביר מסר כלשהו עליו תחליטו בינכם. רצוי ליצור מנדלה שתעביר את המסר אותו העבירה המנדלה האנושית שיצרתם.
בסיום יצירת המנדלה, עליכם לעמוד במעגל מסביב למנדלה ולשיר יחד שיר שמתאים למסר אותו רציתם להעביר.
כדי להקל עליכם – בידכם ישנו ציור של מנדלה בו תוכלו להיעזר בזמן היצירה.
בחרו מקום מתאים למנדלה שלכם. הגדירו את המקום והתחילו ליצור!
בהצלחה!

הנחייה למוביל:

עליך להתבונן, לעזור, לתמוך, לעודד, לכונן.
רצוי שכל חברי הקבוצה ייקחו חלק ביצירה.
עם סיום הזמן שהוקצב, קבץ את חברי הקבוצה, עמדו במעגל מסביב למנדלה שיצרתם ושירו את השיר שבחרתם.

דוגמא למנדלה מן הטבע:

- ** המדריך שעובר בין הקבוצות יתעניין ביצירה, בשיתוף כל הילדים, במסר אותו רצו להעביר,**
- בדרך שהובילה אותם ליצירת המנדלה. להלן רעיונות לשאלות למדריך:
- * מה המסר אותו רציתם להעביר? האם לדעתכם הצלחתם להעביר את המסר?
 - * האם הצלחתם להעביר את אותו המסר בשתי המנדלות?
 - * למה בחרתם בשיר שבחרתם?
 - * מה קרה למנדלה האנושית ומה יקרה עכשיו למנדלה מהטבע?

6. סיום הפעילות – שיחה שמטרתה להעביר את מסר האירעיות של דברים בחיים.
הערה: ניתן לעשות סיכום בקבוצות הקטנות או במליאה.

- שאלות לשיחה (לאחר שהמדריך עבר ושאל את השאלות שמצויינות לעיל) -
- * מה הרגשתם בתהליך יצירת המנדלה?
 - * האם היו ילדים שהשתתפו וכאלו שלא? מי שלא השתתף – איך הייתה ההרגשה לראות את התהליך מהצד?
 - * מה קרה כשסיימתם את המשימה הראשונה – המנדלה האנושית?
 - איך הרגשתם שהייתם צריכים לפרק את המנדלה?
 - * מה יקרה למנדלה מהטבע? האם ניתן לשמור עליה? מה יקרה איתה ואיך אתם מרגישים לגבי זה?
 - * סבב של כל אחד – איך הוא הרגיש במהלך הפעילות ומה למד ממנה / עם מה יוצא ממנה!?

כוחה של המנדלה

פירוש המלה מנדלה – מעגל או גלגל (בסנסקריט – הודית עתיקה).
מהי מנדלה? (לקוח מתוך: "דרך המנדלה", איתן קדמי)
מנדלה היא יצירה במעגלים המתחילים בנקודת המרכז ומתרחבים ממנו. המנדלה משמשת את היוצר ככלי לדמיון ולסמל בעיני רוחו את המבנה המורכב של עולמו הפנימי, הנפשי והפסיכולוגי. ציור המנדלה מחבר אותנו לתת מודע שממנו יוצרים את המציאות שלנו. המנדלה מסייעת לנו להפוך את החלומות שלנו למטרות ממוקדות ולהגשים אותם. הטבע מגלה לנו אינסוף תופעות מנדליות כגון: פרחים, קיני ציפורים, גזעי עצים, התגבשות המים, האדוות הנוצרות מזריקת אבן לאגם.

יצירת מנדלות בראשית התרבות –

ציורים הדומים למנדלה הופיעו בכמה תרבויות בעולם. אבותינו הקדומים יצרו יצירות מעגליות. בתוך המערות של האדם הקדמון נמצאו ציורים וחריטות של מעגלים וספירלות. ציורי המנדלות שימשו גם את האינדיאנים באמריקה לטקסי ריפוי והודיה. החולה הושכב על המנדלה ושארף אל תוכו אנרגיות מאזנות.

מבנים קדומים בצורת מנדלות:

סטונהנג' – באנגליה – מבנה מאבנים ענקיות ששימש כנראה להסתכלות בכוכבים וכביטוי למחזוריות השנה.

'גלגל הרפאים' או 'גל האבנים של חתול הבר' – ברמת הגולן – לא יודעים למה שימש. ההשערה שהיה ששימש כאתר פולחן.

'מעגלי התבואה' – Crop Circle – מנדלות מרתקות ומסתוריות, המופיעות בשדות.

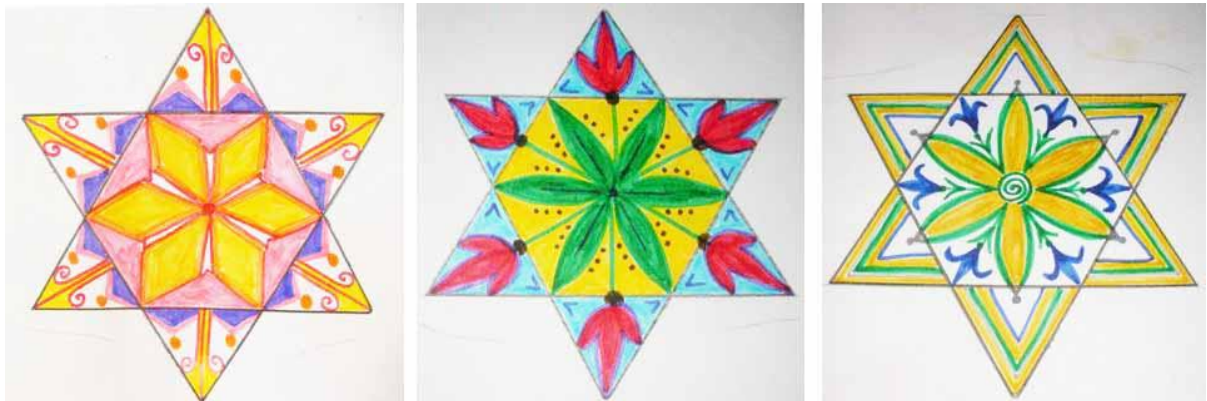

מעגלי תבואה הם אזורים בתוך שדות תבואה שבהם הגבעולים שוטחו ונהרסו. המעגלים הופיעו לראשונה בשנות ה-70 של המאה ה-20, ועוררו התרגשות-מה, בשל הקושי הראשוני להסביר את התופעה. בהמשך הלכו התבניות האמנותיות והשתכללו.

המנדלה כביטוי לאמונה באלוהים –

בכל הדתות ברחבי העולם השתמשו בסמל המעגל בטקסים שונים כדי לבטא את הכמיהה של האדם לשלמות האלוהית.

ביהדות – ישנו סמל ה'מגן דוד' שמבוסס על חלוקת המעגל לשישה חלקים, ומבטא איזון.

בנצרות – המנדלה מופיעה בויטראז'ים העשויים זכוכית צבעונית ומורכבים בחלונות גדולים ומרשימים בקתדרלות גותיות. החלונות נקראים 'רוזטות' משום דמיונם לפרח השושנה (ורד, באנגלית: rose).

קתדרלת לאן, או בשמה המלא Notre-Dame de Laon

באיסלאם – חל איסור לצייר חיות ובני אדם, משום כך מרבית המאמינים להשתמש בצורות גאומטריות הבנויות על מבנים סימטריים ומעגליים. אפשר לראותם מצוירים ע"ג אריחים ומקשטים קירות מסגדים וארמונות מפוארים של מלכים. מאמינים מוסלמים נוהגים לכתוב בכתב מסוגנן וצבעוני את שמותיו הרבים של אללה בתוך המעגל.

בהודו - מיליוני נשים הודיות מציירות מדי בוקר מנדלות שנקראות 'קולאם' עם קמח אורז כדי להביא שגשוג לביתם. כיוון שהציור מונח על מפתן הבית, הוא נפגע במהלך היום מגשם ורוח וכן מאנשים שהולכים עליו ובבוקר שלמחרת אחת מנשות הבית תנקה את מפתן הבית ותצייר ציור חדש על גבי המפתן הלח מהניקיון, דבר שמייצב את הציור הבא. לעתים משתמשים גם בגללי פרות לצורך הציור מתוך אמונה כי יש להם תכונות אנטיספטיות. בגלל צבעם הם יוצרים ניגודיות אל מול הצבע הבהיר של הקמח.

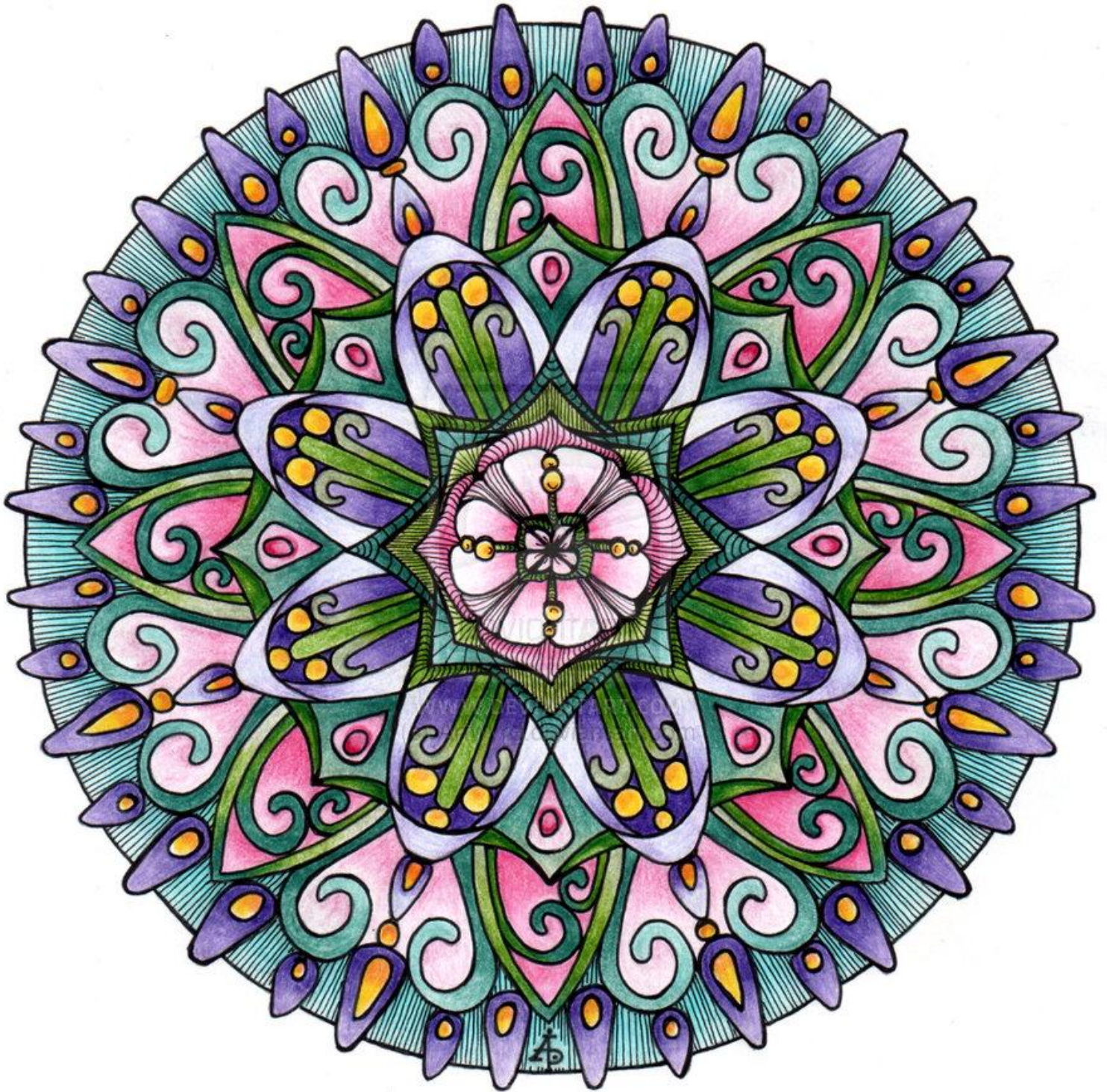
קולאם על מפתן הבית בסאלם, במחוז טאמיל נאדו

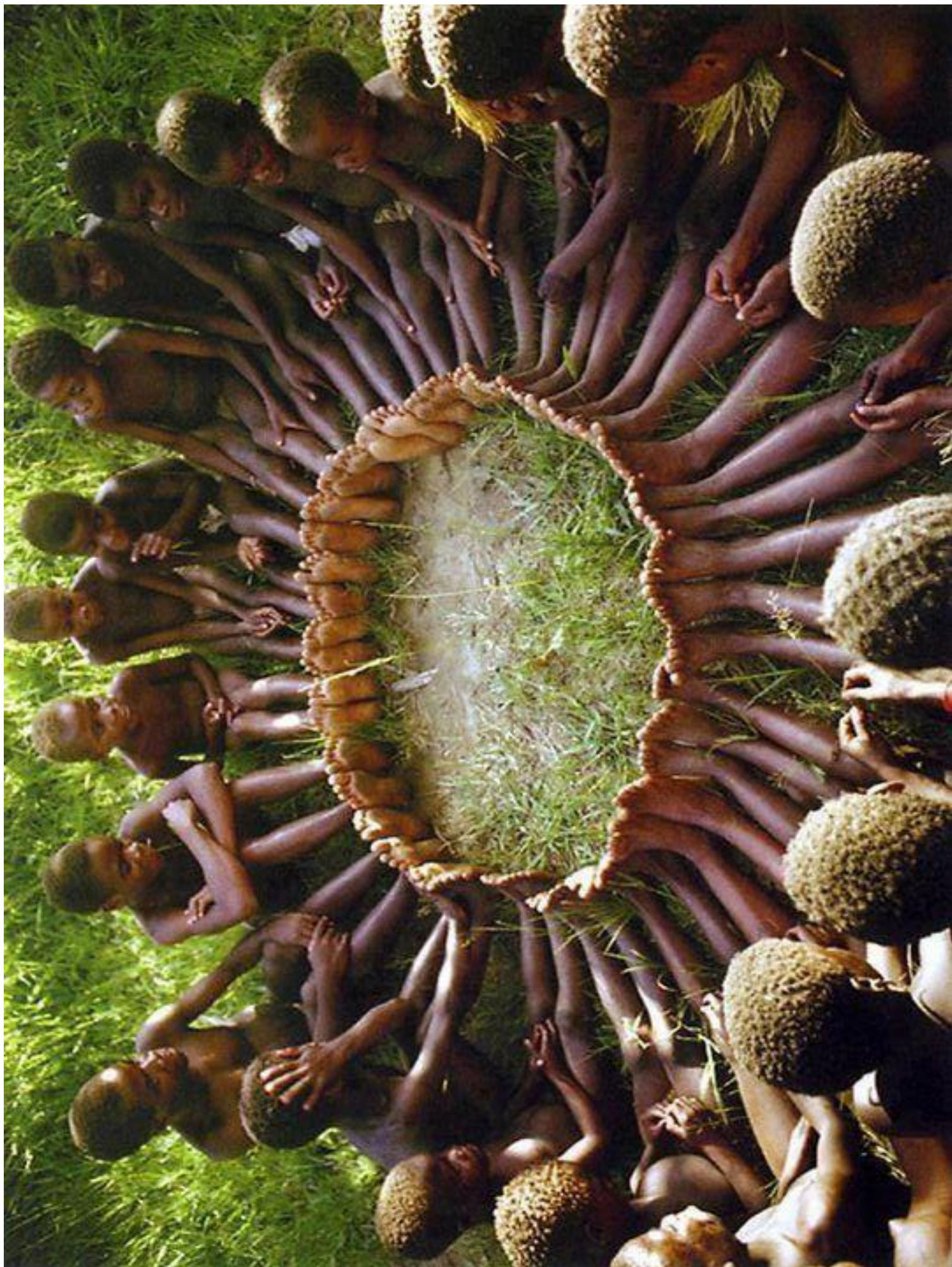
זוהי רק טעימה קטנה מעולם המנדלות.

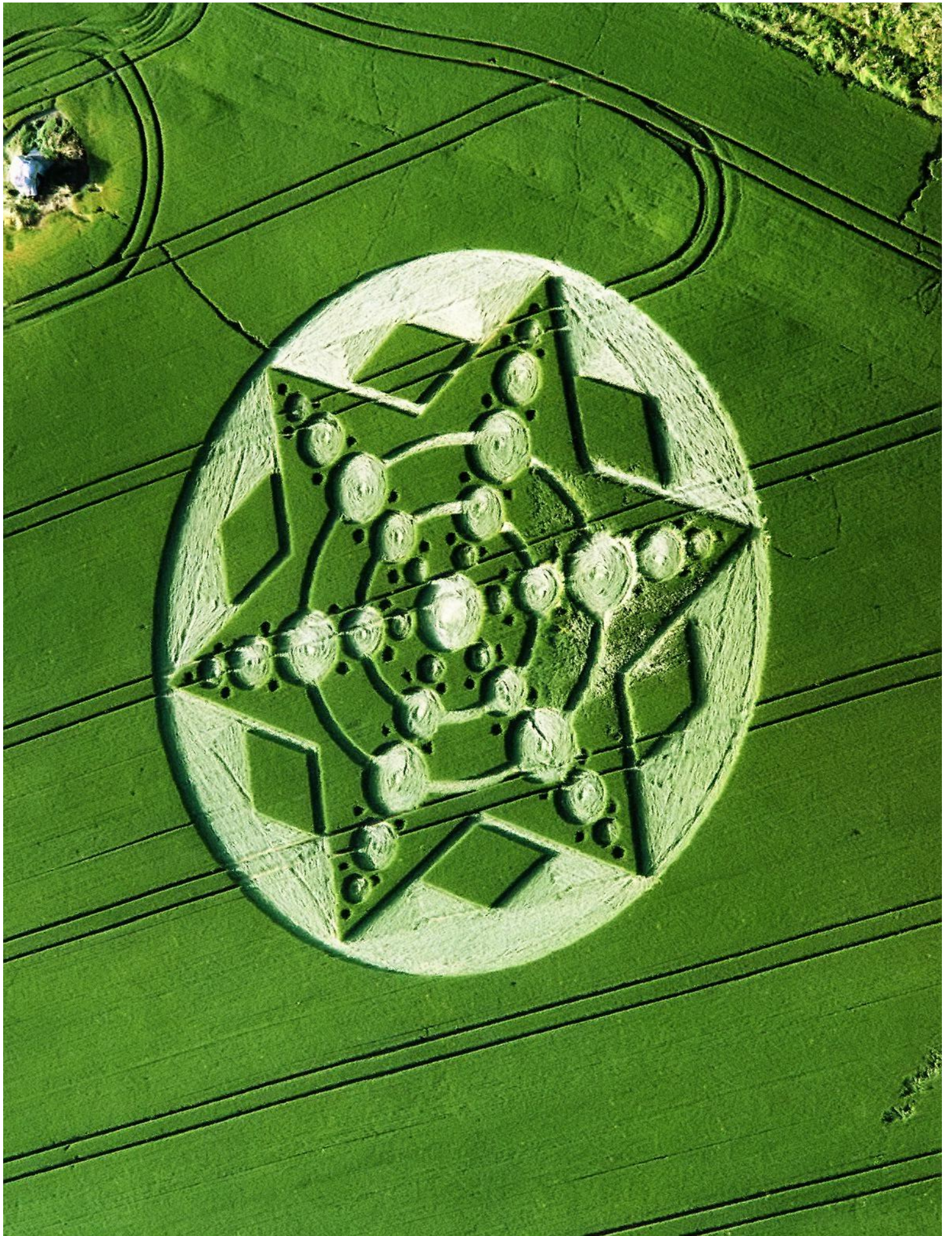

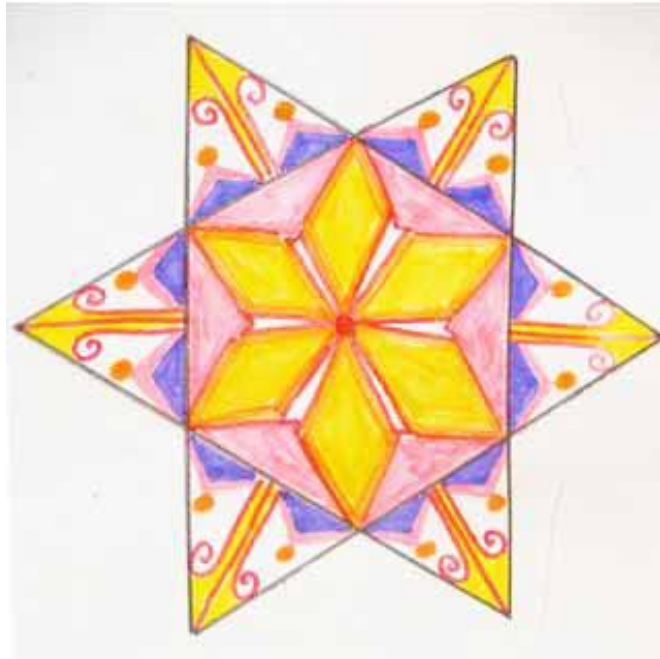
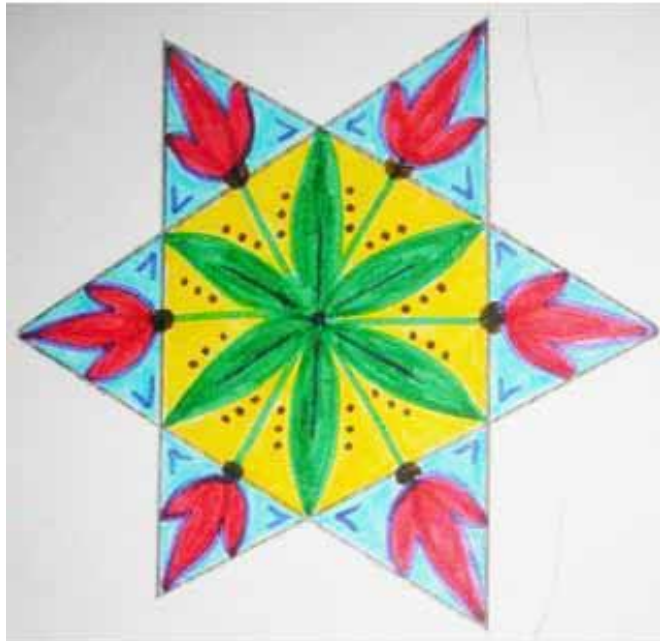
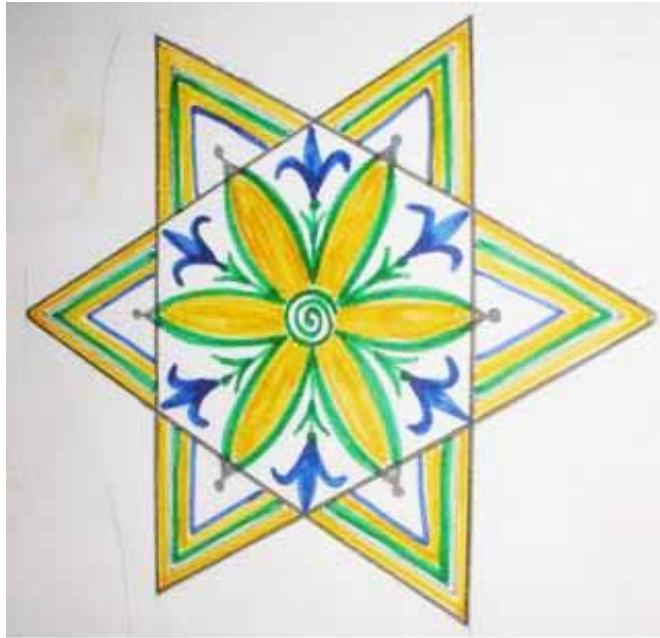
©"ילדים בסיכוי - המועצה לילד החוסה", המרכזיה החינוכית ב"אחוזת שרה"

asaf

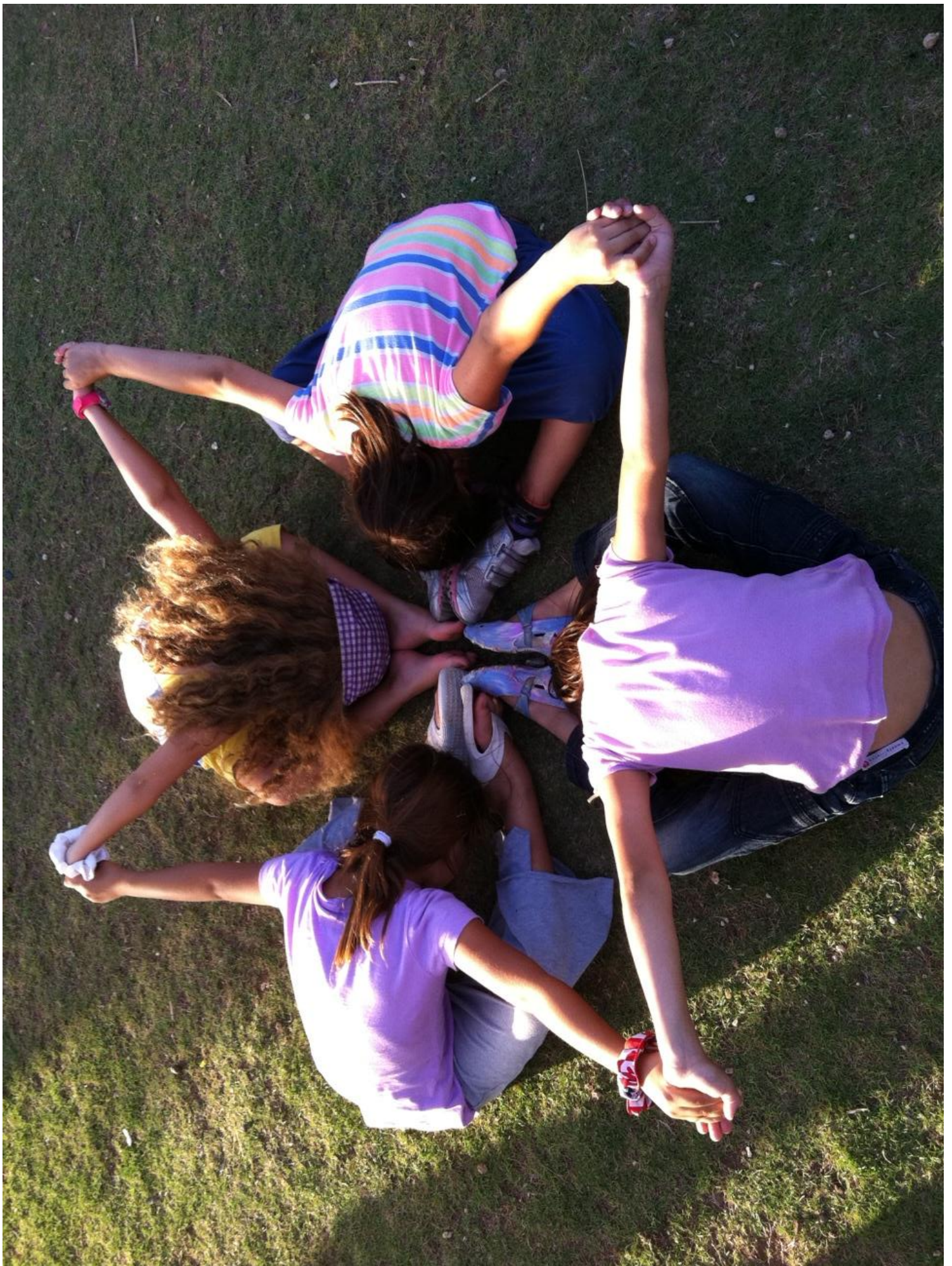

יצירה באמצעות מנדלות

חומרים:

- דוגמאות של מנדלות לצביעה
- צלחות פלסטיק ח"פ שקופות או מכסים גדולים מפלסטיק שקוף
- טושים שחורים דקים – ארטליין
- שלל חומרי צביעה ויצירה: טושי ארטליין צבעוניים, פלסטלינה, פאייטים, נצנצים, חרוזים, ניירות צבעוניים, נוצות ועוד
- דבק לבן

מהלך הפעילות:

כל משתתף בוחר דוגמה של מנדלה, מניח תחת הצלחת השקופה ומעתיק לצלחת את הדוגמה בעזרת טוש ארטליין שחור דק. את המנדלה צובעים ומקשטים בטושים צבעוניים, פלסטלינה ושאר חומרי היצירה. יש לצבוע ולהדביק את החומרים בצד ההפוך לצביעת קווי המתאר השחורים כך שאם החומרים "יוצאים מהקווים", ניתן להפוך את המנדלה ועדיין לראות אותם.

דוגמאות של מנדלות לצביעה:

